

Zaak C-470/03

A.G.M.-COS.MET Srl
tegen
Suomen valtio en Tarmo Lehtinen

(verzoek van de Tampereen käräjäoikeus
om een prejudiciële beslissing)

„Richtlijn 98/37/EG — Maatregelen van gelijke werking — Machines waarvan wordt
aangenomen dat zij voldoen aan richtlijn 98/37/EG — Kritiek door
overheidsambtenaar in het openbaar geuit”

Conclusie van advocaat-generaal J. Kokott van 17 november 2005 I - 2753
Arrest van het Hof (Grote kamer) van 17 april 2007 I - 2798

Samenvatting van het arrest

1. *Harmonisatie van wetgevingen — Machines — Richtlijn 98/37 — Belemmeringen van in handel brengen van machines waarvan wordt aangenomen dat zij voldoen aan richtlijn (Richtlijn 98/37 van het Europees Parlement en de Raad, art. 4, lid 1, en 7, lid 1)*

2. *Harmonisatie van wetgevingen — Machines — Richtlijn 98/37 — Belemmeringen van in handel brengen van machines waarvan wordt aangenomen dat zij voldoen aan richtlijn (Richtlijn 98/37 van het Europees Parlement en de Raad, art. 4, lid 1, en 7)*
3. *Gemeenschapsrecht — Rechten toegekend aan particulieren — Schending door lidstaat (Richtlijn 98/37 van het Europees Parlement en de Raad, art. 4, lid 1)*
4. *Gemeenschapsrecht — Rechten toegekend aan particulieren — Schending door lidstaat*
5. *Gemeenschapsrecht — Rechten toegekend aan particulieren — Schending door lidstaat*

1. Verklaringen van een ambtenaar die wegens hun vorm of de omstandigheden bij de adressaten ervan de indruk wekken dat het om een officieel standpunt van de staat en niet om een persoonlijke opvatting van de ambtenaar gaat, kunnen aan de staat worden toegerekend. Het doorslaggevende element om de verklaringen van een ambtenaar aan de staat te kunnen toerekenen is dat de adressaten van deze verklaringen er in de betrokken context redelijkerwijs van mogen uitgaan dat het standpunten betreft die de ambtenaar met het aan zijn ambt verbonden gezag inneemt.

verklaringen wordt het in de handel brengen van die machine immers op zijn minst indirect en potentieel belemmerd.

Voor zover zij aan de staat kunnen worden toegerekend, leveren de verklaringen van een ambtenaar waarin een als richtlijnconform gecertificeerde machine als strijdig met de desbetreffende geharmoniseerde norm en gevaarlijk wordt bestempeld, een schending op van artikel 4, lid 1, van richtlijn 98/37 betreffende machines. Door dergelijke

Het in artikel 4, lid 1, van de richtlijn neergelegde verbod geldt enkel indien de betrokken machine in overeenstemming is met de bepalingen van deze richtlijn. In dit verband impliceert het vermoeden van overeenstemming van artikel 5, lid 1, van de richtlijn voor machines die richtlijnconform zijn gecertificeerd en van de CE-markering van overeenstemming bedoeld in artikel 10 van de richtlijn zijn voorzien, evenwel niet dat de lidstaten niet kunnen tussenkomen wanneer risico's optreden. Integendeel, een lidstaat is volgens artikel 7, lid 1, eerste alinea, van de richtlijn juist gehouden, de nodige maatregelen te

nemen om een machine uit de handel te nemen indien hij vaststelt dat deze, bij gebruik overeenkomstig haar gebruiksdoel, de veiligheid van personen of goederen in gevaar dreigt te brengen. In dat geval is de lidstaat overeenkomstig artikel 7, lid 1, tweede alinea, van de richtlijn verplicht, de Commissie onmiddellijk van deze maatregel in kennis te stellen en de redenen van zijn besluit aan te geven.

Aangezien de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaat noch het bestaan van een risico hebben geconstateerd, noch maatregelen hebben vastgesteld om de machines in kwestie uit de handel te nemen, noch — a fortiori — de Commissie van dergelijke maatregelen in kennis hebben gesteld, dient deze staat het in artikel 4, lid 1, van de richtlijn gestelde verbod van beperkingen van het vrije verkeer ervan te eerbiedigen.

(cf. punten 61-66, dictum 1)

van de doelstelling van bescherming van de gezondheid noch uit hoofde van de vrijheid van meningsuiting van ambtenaren, voor zover dit gedrag kan worden toegerekend aan de lidstaat waartoe deze ambtenaar behoort.

Aangezien de regels ter zake van de veiligheidseisen voor het in de handel brengen van machines die het vrije verkeer van goederen ongunstig beïnvloeden, op gemeenschapsniveau uitputtend zijn geharmoniseerd, kan een lidstaat zich niet op een aan de bescherming van de gezondheid ontleende rechtvaardiging beroepen buiten het door artikel 7 van de richtlijn gecreëerde kader.

Verder wordt de vrijheid van meningsuiting gewaarborgd voor eenieder die onder de rechtsmacht van de lidstaten valt, en vormt deze vrijheid een hoeksteen van elke democratische samenleving, maar kunnen de lidstaten zich niet op de vrijheid van meningsuiting van hun ambtenaren beroepen om een belemmering te rechtvaardigen en op die manier aan hun eigen gemeenschapsrechtelijke aansprakelijkheid te ontsnappen.

(cf. punten 70, 72-73, dictum 2)

2. Een schending van artikel 4, lid 1, van richtlijn 98/37 betreffende machines door het gedrag van een ambtenaar kan niet worden gerechtvaardigd op basis
3. Artikel 4, lid 1, van richtlijn 98/37 betreffende machines dient aldus te

worden uitgelegd dat, enerzijds, deze richtlijn rechten toekent aan particulieren en, anderzijds, de lidstaten in deze richtlijn geen beoordelingsmarge wordt gelaten met betrekking tot machines die met de richtlijn overeenstemmen of waarvan wordt aangenomen dat zij daarmee overeenstemmen. De niet-eerbiediging van deze bepaling als gevolg van verklaringen van een ambtenaar van een lidstaat vormt, voor zover deze verklaringen aan die staat kunnen worden toegerekend, een voldoende gekwalificeerde schending van het gemeenschapsrecht om de betrokken staat aansprakelijk te kunnen stellen.

(cf. punt 86, dictum 3)

4. Het gemeenschapsrecht staat er niet aan in de weg dat het interne recht van een lidstaat voorziet in bijzondere voorwaarden met betrekking tot de vergoeding van schade, andere dan schade aan personen of goederen, mits deze voor-

waarden de verkrijging van vergoeding voor schade die het gevolg is van schending van het gemeenschapsrecht, in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maken. Inzonderheid in geval van geschillen van economische of commerciële aard is de totale uitsluiting van door particulieren geleden winstderving van de voor vergoeding in aanmerking komende schade derhalve ontoelaatbaar in geval van schending van het gemeenschapsrecht.

(cf. punten 95-96, dictum 4)

5. In geval van schending van het gemeenschapsrecht belet dit recht niet, maar gebiedt het evenmin, dat naast de lidstaat ook een ambtenaar aansprakelijk kan worden gesteld.

(cf. punt 99, dictum 5)